

NAČIN OZNAČAVANJA VEKA TRAJANJA PROIZVODA

Prema članu 95. Zakona o standardizaciji („Službeni list SFRJ“ br. 38/77), organizacije udruženog rada koje proizvode, uvoze ili u svojstvu zastupnika inostrane firme sa konsignacionog skladišta prodaju „industrijske proizvode trajnije upotrebe koja je uslovljena tehničkim svojstvima i načinom korišćenja i održavanja proizvoda“ dužne su da do 28. avgusta 1978. godine utvrde vek trajanja tih proizvoda i da ga označe na ispravama koje ove proizvode prate u prometu.

O tome šta se podrazumeva pod „vekom trajanja“ ovih proizvoda i načinu njegovog određivanja pisano je ranije („JUS informacije“ br. 8, od 15. aprila 1978. godine.) Ovom prilikom želimo da ukažemo na način označavanja veka trajanja ovih proizvoda.

Obaveza utvrđivanja veka trajanja odnosi se, kao što je više puta naglašeno, na industrijske proizvode trajnije upotrebe koja je uslovljena **tehničkim svojstvima i načinom korišćenja i održavanja proizvoda**, dakle na tzv. „tehničku robu“, čija je upotreba uslovljena njenim konstrukcionim, pogonskim ili drugim tehničkim svojstvima, kao što su razne mašine, oprema, aparati, merni instrumenti i sl. Ovi proizvodi moraju u prometu biti snabdeveni tehničkim uputstvom koje – prema članu 48. Zakona o standardizaciji mora sadržavati „... podatke od značaja za ispravno puštanje u pogon i upotrebu proizvoda, otklanjanje smetnji i kvarova i nabavku rezervnih delova, upozorenje na opasnosti pri upotrebi proizvoda ako ona postoji i uputstvo za otklanjanje takve opasnosti, kao i uputstvo za pravilno rukovanje proizvodom pri upotrebi“.

Vek trajanja proizvoda utvrđuje se pod pretpostavkom da će se proizvod upotrebljavati „pod normalnim uslovima upotrebe i uz primenjivanje datih uputstava za rukovanje“. Uz vek trajanja neposredno su vezani podaci o ispravnom puštanju proizvoda u pogon i o načinu njegove upotrebe, a ti se podaci kupcu saopštavaju u „Tehničkom uputstvu“. Za vreme koje je utvrđeno kao vek trajanja proizvoda dužan je proizvođač (za proizvode iz uvoza – uvoznik, a za proizvode koji se prodaju sa konsignacionog skladišta – zastupnik inostrane firme) da kupcu obezbedi usluge otklanjanja smetnji pri upotrebi proizvoda, otklanjanje kvarova i potrebne rezervne delove. „Tehničko uputstvo“ kao što je napred rečeno mora sadržavati podatke od značaja za otklanjanje smetnji i kvarova kao i podatke od značaja za nabavku rezervnih delova. Iz toga proizlazi da „**tehničko uputstvo**“ mora sadržavati i **podatak o utvrđenom veku trajanja odgovarajućeg proizvoda**. Korisno je da se uz navođenje veka trajanja kupcu daju precizni podaci o obavezama proizvođača (ili uvoznika, odnosno zastupnika inostrane firme) kako su ove obaveze utvrđene u članu 51. Zakona o standardizaciji.

S obzirom da je i uz garantni rok i uz vek trajanja proizvoda vezana obaveza obezbeđenja servisa i rezervnih delova, ova dva instituta se u praksi često ne razlikuju, ili se čak poistovećuju. Iz toga je proizašlo mišljenje da vek trajanja treba označavati na garantnom listu. Naglašavamo da se utvrđivanjem i označavanjem veka trajanja ne daje garancija za ispravno funkcionisanje stvari, pa zbog toga i nema mesta označavanju veka trajanja na garantnom listu.

SEMINAR „STANDARDIZACIJA U KEMIJSKOJ INDUSTRIJI“

PRVA OBAVIJEST

Poziv na sudjelovanje

DRUŠTVO ZA UNAPREĐENJE STANDARDIZACIJE U SR HRVATSKOJ (DUSH) u suradnji s Kemijskim kombinatom „Chromos“ – Zagreb, te INOM–Zagreb, Organskom kemijskom industrijom OKI–Zagreb, Samcupravnom interesnom zajednicom za znanstveni rad SR Hrvatske, Komisijom za standardizaciju Privredne komore Hrvatske, organizira od 8. do 10. studenog 1978. godine u Cavtatu, seminar na temu „Standardizacija u kemijskoj industriji“.

U nizu seminara koje DUSH organizira u svrhu stručnog osposobljavanja i proširenja znanja s područja standardizacije, te na osnovu anketa s dosadašnjih seminara, pokazala se potreba za seminarom namijenjenim stručnjacima koji se direktno ili indirektno bave standardizacijom u kemijskoj industriji u okviru priprema rada, kontrole, unapređenja, projektiranja, investicija, nabave, prodaje, marketinga, odjela za standardizaciju, tj. svima koji sudjeluju u procesu stvaranja proizvoda, te koji primjenom standardizacije nastoje postići smanjenje troškova proizvodnje i povećanje produktivnosti rada.

Teme seminara

- Standardizacija u kemijskoj industriji
- Standardne informacije kao dio naučnih informacija
- Međunarodna, nacionalna, granska i interna standardizacija u kemijskoj industriji
- Zakon o standardizaciji, primjena u kemijskoj industriji (propisi, prpratni dokumenti)
- Obaveze radnih organizacija prema inspekcijskim službama (republičkim, saveznim)

- Atestiranje u kemijskoj industriji, problemi oko sprovođenja. Izrada tehničke regulative do 1983. godine
- Standardizacija i kvaliteta u kemijskoj industriji
- Osvrt na Zakon o prometu otrova i njegovoj primjeni u kemijskoj industriji
- Način i sistemi organiziranja djelatnosti standardizacije u organizacijama udruženog rada
- Organizacija aktivnosti standardizacije u SOUR–u Kemijski kombinat „Chromos“ – Zagreb
- Praktična iskustva na polju standardizacije u petrokemiji i industriji nafte
- Provođenje mjera standardizacije u industriji ljepila
- Osvrt na Zakon o mjernim jedinicama u kemijskoj industriji
- Standardizacija kao uvjet primjene elektronskih računala u području upravljanja proizvodnjom u kemijskoj industriji
- Metode i tehnike rada u standardizaciji; vrijednosna analiza, mikrofilm, obrada podataka, odbrojavanje.
- Standardizacija proizvodnje u kemijskoj industriji s gledišta racionalnog održavanja
- Zaštita industrijske svojine, patenti, te povezanost sa standardizacijom
- Standardizacija kao faktor sigurnosti

Prijava i pristojba

Detaljne informacije o prijavi i pristojbi dati ćemo u drugoj obavijesti, kao i način osiguravanja smještaja.

Društvo za unapređenje standardizacije u SR Hrvatskoj
41000 Zagreb, Berislavićeva 6

ANOTACIJE**PREDLOGA JUGOSLOVENSКИH STANDARDA
I PREDLOGA PRAVILNIKA**

Većinu predloga koje objavljuje u ovom broju JUS informacija pripremile su stručne komisije Saveznog zavoda za standardizaciju u čiji su sastav, pored stručnjaka Zavoda, ušli predstavnici proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova.

Svi tekstovi predloga standarda i predloga pravilnika umnoženi su i dostavljeni svim članovima stručnih komisija–predstavnicima organizacija i institucija da stave svoje primjedbe. Danom objavljivanja u JUS informacijama pomenuti predlozi se stavljaju na diskusiju i svi zainteresovani se

obaveštavaju da je:

- rok za dostavljanje primjedbi u vezi sa predlozima standarda 1. novembar 1978. godine.
- rok za dostavljanje primjedbi u vezi sa Pravilnikom o kvalitetu koncentrata za supu i dodataka jelima 1. oktobar 1978. godine.

Zainteresovani koji nisu primili predloge mogu se obratiti Saveznom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35/II sa zahtevom da im se isti dostave.

---

iz oblasti hemijskih metoda za ispitivanje bakra i bakarnih legura

---

- JUS C.A1.155** Spektrofotometrijsko određivanje sadržaja arsena u bakru (za niske koncentracije arsena)
- JUS C.A1.158** Spektrofotometrijsko određivanje sadržaja fosfora u bakru i bakarnim legurama
- JUS C.A1.159** Spektrofotometrijsko određivanje sadržaja kalaja u bakru i bakarnim legurama
- JUS C.A1.180** Volumetrijsko određivanje sadržaja arsena u bakarnim legurama
- JUS C.A1.614** Volumetrijsko određivanje sadržaja bakra u bakarnim legurama
- JUS C.A1.615** Određivanje sadržaja cinka atomskom apsorpcionom spektrofotometrijom
- JUS C.A1.616** Volumetrijsko određivanje sadržaja gvožđa kao legirajućeg elementa u bakarnim legurama

---

iz oblasti hemijskih ispitivanja aluminijuma i legura aluminijuma

---

- JUS C.A1.253** Elektrolitsko određivanje sadržaja bakra u aluminijumskim legurama
- JUS C.A1.270** Spektrofotometrijsko određivanje sadržaja cinka u aluminijumu.

---

iz oblasti štampanih kola

- JUS N.R7.063** Štampane ploče. Metode ispitivanja. Mešovita ispitivanja

---

iz oblasti odevne industrije

- JUS F.G0.001** Odevni proizvodi. Izbor i definicije telesnih mera i način korišćenja piktograma pri označavanju veličine odeće
- JUS F.G0.002** Odevni proizvodi. Izbor telesnih mera koje služe za identifikaciju veličina odeće
- JUS F.G0.003** Odeća za muškarce. Sistem veličina odeće, oznake veličina i telesne mere
- JUS F.G0.004** Odeća za žene. Sistem veličina odeće, oznake veličina i telesne mere
- JUS F.G0.005** Odeća za dečake. Sistem veličina odeće, oznake veličina i telesne mere

- JUS F.G0.006** Odeća za devojčice. Sistem veličina odeće, oznake veličina i telesne mere
- JUS F.G0.007** Odeća za decu i bebe. Sistem veličina odeće, oznake veličina i telesne mere
- JUS F.G0.008** Kape, šeširi, šubare i slično. Sistem veličina odeće, oznake veličina i telesne mere
- JUS F.G0.009** Rukavice. Sistem veličina rukavica, oznake veličina i telesne mere
- JUS F.G0.010** Čarape i čarape sa gaćicama. Sistem veličina čarapa, oznake veličina i telesne mere
- JUS F.G0.021** Odevni proizvodi – odeća. Mere i kvalitet

PRAVILNIK O KVALITETU KONCENTRATA ZA SUPU I DODATAKA JELIMA
STANDARDI KOJI USKORO IZLAZE IZ ŠTAMPE
jugoslovenski standard iz oblasti mašinstva

- JUS Z.M8.001** Konteneri serije 1. Konteneri za opštu upotrebu. Tehnički uslovi i ispitivanja

jugoslovenski standardi iz oblasti poljoprivrede i šumarstva

- JUS E.B1.200** Pšenica kao sirovina za mlinsku industriju. Opšti uslovi kvaliteta
- ~~**JUS E.B8.020**~~ Pšenica kao sirovina za mlinsku industriju. Određivanje sadržaja vlage
- JUS E.B8.021** Pšenica kao sirovina za mlinsku industriju. Određivanje sadržaja primesa
- JUS E.B8.022** Pšenica kao sirovina za mlinsku industriju. Određivanje sedimentacione vrednosti (po Zeleniju)
- JUS E.B8.023** Pšenica kao sirovina za mlinsku industriju i pšenično brašno. Određivanje sadržaja sirovih proteina (Makro metoda)
- JUS E.B8.024** Pšenica kao sirovina za mlinsku industriju. Određivanje hektolitarske mase pšenice
- JUS E.B8.025** Pšenica kao sirovina za mlinsku industriju. Uzimanje uzoraka za ispitivanje
- JUS E.B8.026** Pšenica kao sirovina za mlinsku industriju. Određivanje sirovih proteina kombinovani mikro-makro postupak

41

428/1978/1

700052555.2, 15/16

COBISS 0

POZIVAMO RADNE ORGANIZACIJE IZ PROIZVODNE PROMETA, DRUŠTVENO-POLITIČKE ZAJEDNICE, KOMPANJE I INSTITUTE, ORGANIZACIJE POTROŠAČA I KORISNIKA USLUGA, ZAINTERESOVANE ZA POLITIKU STANDARDIZACIJE U JUGOSLAVIJI, ZA PROGRAME I EKONOMSKU OPRAVDANOST STANDARDIZACIJE I PRIMENU STANDARDA, ZA POSLOVE ISPITIVANJA I ATESTIRANJA PROIZVODA, ZA MEĐUNARODNU I REGIONALNU STANDARDIZACIJU, ZA PRIMENU PROPISA I STANDARDA U VEZI SA NOVIM ZAKONOM O STANDARDIZACIJI I INSPEKCIJU KVALITETA, ZA PRINCIPE I NAČIN RADA NACIONALNE, GRANSKE I INTERNE STANDARDIZACIJE, ZA PROGRAME I PRAKSU U VEZI SA OBRAZOVANJEM KADROVA U OBLASTI STANDARDIZACIJE, ZA OBJAVLJENE JUGOSLOVENSKE I INOSTRANE STANDARDA ZA PRIMLJENU DOKUMENTACIJU MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA ZA STANDARDIZACIJU ISO I IEC I ZA SVE AKTIVNOSTI U OBLASTI STANDARDIZACIJE, DA SE PRETPLATE NA BILTEN „STANDARDIZACIJA“ – GLASILO SAVEZNOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU.

GODIŠNJA PRETPLATA IZNOSI 120.- dinara a cena pojedinih primjerku iznosi 24.- dinara.

Pretplatu slati neposredno na adresu prodavnice Saveznog zavoda za standardizaciju, Beograd, Ul. Slobodana Penzezića Krcuna 35, pošt. fak. 933 ili na račun 60805-845-614.

„JUS informacije“ izdaje Savezni zavod za standardizaciju kao i bilten „Standardizacija“. Primerci su besplatni, izlazi dva puta mesečno. Adresa: Slobodana Penzezića Krcuna 35, Beograd.

Telefoni: Centrala 644-066 i 682-099, grupa za rudarstvo i metalurgiju, lokali 348 i 349, grupa za građevinarstvo 379, grupa za hemiju 387 i 388, grupa

za mašingradnju i saobraćaj 342, 343; grupa za elektrotehniku 380, 381, grupa za poljoprivredu i šumarstvo 376, 377; grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 350; grupa za razvoj, koordinaciju, međunarodnu saradnju i informacije 275; grupa za uređivanje znakova kvaliteta i atestiranje 286; urednik biltena 287.

Sekretar: 237